

Posudek vedoucího bakalářské práce Jakuba Stočka *Motivy Nietzscheho filosofie v díle Marilyně Manson*

Student Jakub Stoček ve své bakalářské práci sleduje souvislost vybraných Nietzscheových myšlenek s texty hudebníka Marilyně Manson. Vzhledem k tomu, že volba padla na Mansonovo album *Antichrist Superstar* paralela se vnucuje jaksí intuitivně. Přesto se text práce zaměřuje spíše na genealogické motivy vytváření hodnot než na křesťanství jako takové. Jde tedy o komparaci čistě „ideovou“, do oblasti kulturní kritiky nezasahuje, což je s ohledem na rozsah bakalářské práce dobře. Přesto by bylo zajímavé zamyslet se podrobněji již nad samotným názvem Mansonova alba, obzvláště když autor pěkně komentuje „genealogii“ zpěvákově pseudonymu. Nedalo by se o názvu alba uvažovat analogicky? A otevřít tím téma masově sledovaných soutěží v souvislosti například se „stádností“?

Jak jsem ale již zmínil, hlavní důraz se v práci klade na komparaci „pozic“ zejména v poměru k hodnotovému systému, který se chápe ryze nietzscheovsky jako morálka. Autor prokazuje velice dobrou obeznámenost s *Genealogií morálky*, ale i s dalšími Nietzscheovými díly, jež ovšem využívá mnohem sporadičtěji. Na základě analýzy jejich stěžejních pojmů (nadčlověk, resentment, nihilismus apod.) se posléze pokouší rozeznat cosi podobného i na Mansonově albu. Třebaže se nakonec ukáže, že spojitost obou protagonistů je spíše povrchová, záměr práce byl uspokojivě naplněn.

Oceňuji zejména autorův „věcný“ styl, což není u prací o Nietzschech zcela běžné. Drží se pevně základní linie a krok za krokem sleduje rozvíjející se argument. Tímto zcela jistě prokázal kompetenci nezbytnou k obhájení bakalářské práce. Následují připomínky proto budiž brány jako návrhy rozšiřující možnosti výkladu.

V práci se několikrát objevuje výraz „patos distance“, aniž by byl dostatečně vyjasněn. Zdá se mi, že krátký výklad na straně 17 plně nepostihuje všechny jeho aspekty. Jedná se přitom o poměrně důležitý koncept, na němž je vystavěna základní linie argumentace. Bylo by možné jej ještě trochu rozvinout? Totéž platí, ačkoli v menší míře, o pojmu resentmentu.

Při četbě práce se mi stále více vtírala zajímavá otázka: jestliže je vůle k moci permanentním sebepřekonáváním, a zároveň je i kněz výrazem určité vůle k moci (tak to v textu stojí, a to oprávněně), co je vlastně „polem“ kněžského překonávání? Již samo vyvolání této otázky naznačuje, jak precizně student vykládá Nietzscheho. Skutečnost, že ji nepokládá, nic nemění na tom, že ji vyprovokoval. Nejsem si vůbec jist, že lze z *Genealogie morálky* vyčíst odpověď. Nicméně za pokus by to stálo.

Jediné s čím bych si dovolil opravdu polemizovat, je pojetí nadčlověka. Mám dojem, že věty typu: „Můžeme říci, že člověk je vlastně „dobrý“ **jen k tomu**, aby sloužil jako přechod pro vznik jiné bytosti.“ (s. 28, zvýraznil J. Ch.) nebo „Jedná se o další referenci, ze které zřetelně vyplývá, že jedinec nepřeměňuje sám sebe, nýbrž se stává stavebním základem k tomu, aby

se v budoucnu mohl narodit nadčlověk.“ (s. 30) v sobě nesou jakýsi neblahý „fatalistický funkcionalismus“, který bere metaforu „člověk-most“ přespříliš vážně. Domnívám se, že sám Nietzsche smýšlel o člověku mnohem přívětivěji a že se v podobných funkcionalistických pojetích projevuje tatáž míra pohrdání lidstvím, jaká se v jiných částech práce připisuje resentimentu. U obhajoby bych proto uvítal, kdyby se pan kolega k těmto pasážím podrobněji vyjádřil.

Hodnocení

Přes určité připomínky stále platí, že předložená práce splňuje standardy pro bakalářské práce, resp. je značně přesahuje. Jazyk práce je kultivovaný, s minimem gramatických a jiných chyb. Jako vedoucí práce konstatuji, že student pravidelně konzultoval a pružně reagoval na mé připomínky a námítky. Především ale jde o samostatný myslitelský výkon, který je příslibem do budoucna. Za všech těchto důvodů doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze 6. 9. 2023

Jakub Chavalka